

זיקוקין דנורא

כתבי הרה"ח רבי מאיר בערנשטיין זצ"ל הי"ד

פרק ב'

פרטים על הכותב הרה"ח הקדוש רבי מאיר בערנשטיין זצ"ל הי"ד, ועל הכתב יד כבר כתבנו ב"נחלת צבי" גליון ר' עמו' עא — עב עיי"ש.

(א) הפרנקפורטער שאל את ר' יו"ט שמחה איך נהגו אצל אבותיו עם קידוש לבנה קודם ז' שלמים, ואם יש הבדל בין שבועות לשאר ימים, אמר לו, שאצל זקינו הבית אהרן הי' קפידא שלא לקדש הלבנה אפי' חצי שעה קודם ז' שלמים, רק במוצאי שבועות קדשו אפי' קודם ז' שלמים.

(ב) פ"א אמר האדמו"ר הזקן זצ"ל, מי שיכול ללמוד גמרא עם תוספות, ולומד פשוט זה נכנס בגדר פורק עול. (מר' פינע).

(ג) ר' חיים מענדיל סיפר מהדראביטשער זצ"ל שהי' אצלו ר' עזריאל מוהל שהי' רגיל לבוא אצלו על ימים האחרונים של סוכות, פ"א נזדמן לו ברית מילה בשמיני עצרת, ולא הי' יודע מה לעשות, אם ליסע לסטולין כמו בכל שנה ולותר על הברית, או לותר על הנסיעה, והשיב לו הדראביטשער זצ"ל שיש כדאי לותר על אלף מצומע"ט פאר איין חסידישין זיין.

(ד) עוד סיפר, שאחרי הסתלקותו של הסטולינער זצ"ל, אמר רבי אברהם יצחק מקוברין, אנאר אין אליגנער איז דער וואס עהר זאגט אז דער רבי פעלט, אין אנאר אין אליגנער איז דער וואס זאגט אז דער רבי פעלט נישט, (שוטה ושקרן הוא זה שאומר שהרבי חסר, ושוטה ושקרן הוא זה שאומר שהרבי לא חסר) והוא עמוק.

(ה) ר' צבי סיפר, כשהבית אהרן הי' בקריניק התאכסן אצל אחד מהפרושים, והי' חשוכי בנים ר"ל, והי' אז כבר כ 5 — 4 שנה, וטרם שנסע הבית אהרן ביקש אותו שיברכו שיושע בבנים, אמר לו דיא וועסט האבין קינדער, נור עס וועט נאך דורין 10 יאהר, (הבטיח לו שיהי' לו בנים, אבל הוא צריך להמתין עוד עשר שנים), הדברים היו כמעט לשחוק בעיר, וכך היה, במשך הזמן מתה אשתו, ונשא אחרת והוליד ארבעה בנים.

(ו) ואחד בקש אותו על תה, וכשנכנס לחצרו סבב בחצר הולך ושב, עד שעמד על יד המרתף ששם נמצאו כל הסוסים, והביט זמן מה על המרתף, אח"כ קרא לבעה"ב ובקשו שיפנה את המרתף, ויתפלל שם מעריב, והי' שם אחד מהזקנים שנזכר, ששם באותו החדר ישב הסטולינער אחרי נשואיו שנשא בקריניק.

(ז) הפראנקפורטער זצ"ל הי' פ"א בווארשא באכסניא, וקם פ"א בבוקר ואמר שרואה עס איז אטימעל אויף דער וועלט (שיש רעש בעולם), והי' שם אחד שהי' לו ידיעה בעתונים, ואמר לו שאין שום חדשות בעולם, אמר לו העתונים לא יודעים כלום, אז מיר שטייען אויף אין דיא פרי, אין מיר גיבין אקיק אויף דער אויר,

זעהן מיר וואס וועט זיין אין 3 חדשים ארים (כשאנו קמים בבוקר ומסתכלים על אויר העולם, רואים אנו מה שיהי' בעוד כשלש חדשים).

(ח) הסטולינער זצ"ל אמר פ"א לאחד, דיא טיר פינס גיהנם איז לעבין דיא טיר פין גן עדן (הדלת של הגיהנם הוא ע"י הדלת של הגן עדן), ובעת שנצרכים לעשן הלולקע, זענען מיר ארויס גיגאנגען פין גן עדן נעמען אקויל פין גיהנם צי פאררייכערין דיא לילקע, האבין מיר דיך גיזעהן אין גיהנם, האבין מיר דיך ארויס גענימין פין דארט, זעשע אז דיא זאלסט נאך אמאל נישט אריין גיין אהין (יצאנו מהגן עדן לקחת גחלת מהגיהנם, וראינו אותך שם בגיהנם, והוצאנו אותך משם, ראה שאל תצטרך ליכנס לשם עוד פעם). רי"ב סיפר זה.

(ט) ערב ראש השנה כשחזר (הבית אהרן) מהמקוה, מצא הרבה אנשים שעומדים ורוצים לתת לו שלום, אמר להם, דיא הויט ציטערט אויף מיר, אין איר שטייט דא. ופ"א אמר, אז איך זעה דיא קליינע לבנה פין אלול, פאלט מיר איין דיא מיטערס מילאך.

(י) ר' צבי ז"ל סיפר מהיונגער זצ"ל, שאמר, קינדערליך — איין ערבה וואס קאסט אגרושין, נאר ווייל מען טיט דאס מיט שמחה וויא גרויס דאס איז, מכ"ש אז מען לערינט אבלאט גמרא מיט שמחה (ערבה שעולה פרוטות אחדות, רק כיון שלוקחים בשמחה, איך גדול הוא, כ"ש כשלומדים דף גמרא בשמחה עאכו"כ).

(יא) סיפר חסיד אחד מקאצק לפני אדמו"ר הזקן ז"ל, מה שאמר היהודי הק' מפשיסחא להרבי מקאצק ז"ל, שאפילו יחזירו אותו לגיהנם ח"ו, לא יפחד כ"כ, לפי שכתוב תלמיד שגלה גולין לרבו עמו, וממילא אהיה עם רבותי הרבי מלובלין זי"ע, והרימנבער ז"ל, ואמר לו הקאצקער ז"ל — רבי פאר אייך איז דאס קיין גישעפט איר דארפט צי דיים נישט ציקימען, נאר פאר מיר איז דאס יא ניצליך (רבי — אתם לא צריכים לכל זה, רק לי זה הוא עצה טובה), וסיים ע"ז האדמו"ר הזקן ז"ל: נא — דארף מען דאך זיין א תלמיד (צריכים מקודם להיות תלמיד).

(יב) הסטולינער זצ"ל אמר פ"א להחסידים, כשבאנו לרבותינו הטמנו הטוב בלבנו, ואת הלא טוב האבין מיר ארויס גיויזען, ואתם עושים בהיפך, החלק הטוב אתם מראים לעין כל, וחלק הלא טוב אתם מטמינים.

(יג) אדמו"ר הזקן זצ"ל אמר, כשאנחנו נוסעים למקומות אחרים ווערט איר בייא אינו טייער, ואם אתם נסעתם במקומות אחרים נתייקרתי אני ביניכם.

(יד) פ"א שאל אם העולם מספרים סיפורי מעשיות מצדיקים, ואמר שהצדיק מרוזין זצ"ל, תיקן כל עניניו בסיפורי מעשיות מצדיקים.

(טו) סיפר ר' א"י נ"י, ר' אשר אבאליס בא פ"א להטשורטקווער זצ"ל בזמן שהי' כבר זקן ושבע ימים מאוד, ושאל אותו פין וואנען איז איין יונגער מאן, ואמר לו שהוא נסע כבר 15 שנים לאדמו"ר הזקן, וכששמע זה קם לפניו מלא קומתו, ואמר — איונגער מאן וואס איז גיפארין 15 יאהר צי ארעבין, דארף מען זיך פאר אים אויף שטעלין, (אברך שנוסע כבר 15 שנה לרבו, צריכים לקום מפניו).

(טז) פ"א סיפר שלמה נח"ס ששאל פ"א לאדמו"ר זצ"ל מה יהי' התכלית מהנסיעות, והשיב לו אט דאס אליין איז דער תכלית (זהו לבד הוא התכלית), והשיב אדמו"ר (שליט"א) [זצ"ל] שהוא ג"כ חשב לומר כזו.

(יז) בשם צדיקים האי עלמא כבי הילולא דמיא, פירוש על חתונה באים הרבה סוגי אנשים, אחד בא בשביל אכילה לאכול מאכלים טובים, ואחד בא באדרת שער כדי שיכריזו לפניו ויושיבוהו למעלה, ויתנו לו כבוד, ואחד בא פשוט לקיים מצוה לשמח חתן וכלה, וההבדל הוא לאלו השניים הראשונים כשלא נעשו מבוקשם כרצונם, הולכים מהחתונה ברוגז, אבל להשלישי שבא רק לשם מצוה, דאס נעמט בא איהם קיינער נישט ציא (זה אף אחד לא יכול לקחת ממנו), כך כשנוסעים לצדיק בשביל טובתו בגשמיות, ואם לא נתמלא בקשתו ממילא יש לו מזה צער ח"ו, אבל כשנוסעים לשם מצוה, יהי איך שיהי, נשאר זה אצלו, וזה כלל ויסוד גדול בחסידות.

(יח) ר' פיניע נ"י סיפר מר' מרדכי קאפיטקאוויטשער ע"ה מענין אהבת חברים שלא רצו להתבונן במעלות חבריהם אפי' בזמן שחבריהם היו במדריגה עליונה ולמדו והתפללו בחשק ובחיות גדול, עכ"ז לא שמו לבם לאהבה מצד מעלתם, רק אהבת חברים צריכה להיות פשוט אינה תלוי' בשום דבר, כדי שלא יפול בעיניו בזמן אחר שלא יהי' כ"כ במדריגה עליונה, רק כמו שתי אצבעותיו של אדם השוכבות זו אצל זו, כ"כ כל השייכות להצדיק צריכים להיות מחוברים באופן הנ"ל, וזה יסוד ועמוד החסידות.

(יט) אדמו"ר זצ"ל מפרנקפורט נכנס פעם לבקר את ר' יו"ט שמחה ע"ה, וצוה להעומדים שיצאו משם, ואח"כ כשהלך משם סיפר לבנו ששאל אותו באיזה כח התחזק את עצמו ועמד על עמדו אצל אא"ז ז"ל ואצל א"א ז"ל ואצלו, וכאז כן היום מקושר, בזמן שהרבה בני גילו התמוטטו עצמם ונפלו מעט מעט מא"א ז"ל ואח"כ ממנו, והשבתי לו כשהייתי אצל אא"ז ז"ל הייתי יודע שאיני מבין כלום, ומה שאני שומע ורואה איננו כמו שאני שומע ורואה בפשטות, כמו כן אצל א"א ז"ל התחזקתי באופן כזה, וכן אצלכם אני מאמין באופן כזה.

(כ) פ"א אמר לבנו הרה"צ זצ"ל וויא גיפעלט דיר עפעס אינזער ר' אברהם יצחק האררעצער וואס עהר איז גיוועזין באם קארלינער ואצל אליקר זי"ע, אין איז האנט אויך דער זעלבער, ואמר לו בנו זצ"ל אבל זה הוא בלא דעת, ושאל לו מה זה, מה אתה מדבר, והשיב לו שזה רק באמונה, ואמונה גדולה יותר מדעת.

(כא) בין הדראביטשער זצ"ל ור' דוד זצ"ל הי' התקשרות ואהבה נפלאה מאד, פ"א אמר כשנסע לא"י שכאם יצטרך לאיזה בקשה יכתוב פתקא ויניח תחת הכר ויגיע לו מזה התשובה על שאלתו, פ"א אמר לר' אברהם אשר מיר האבין יעצט גיליינט א קוויטיל פין אינזער דוד'לען, והוא ציין לעצמו היום והשעה שדיבר עמו, ואחר איזה שבועות נתקבל ממנו מכתב עם פתקא מיום הנ"ל.

(כב) וכשעשה חנוכת הבית בביהמ"ד שלנו בטבריא, והשמחה שלו הי' עד אין לשער, ובאמצע נשברה הקורה מהגג, ונשאר ר' דוד בדאגה עצומה ובמרה שתורה מאד מאד, אחר כך הגיע הבשורה כי באותו יום נסתלק הדראביטשער ז"ל.

(כג) אדמו"ר (שליט"א) [זצ"ל] אמר בירושלים לר' מאטיע ולר' אהרן נ"י בשם אביו ז"ל, צי ליינען א קוויטיל איז אגרינגע זאך, רק צריכים לזה שלשה תנאים: א — בשעה שקוראין הפתקא צריכים להשתתף בצרת חבירו כמו שזה הי' על עצמו ממש, ב — צריך לדעת מקודם את שורש נשמתו, ג — כשאינו יודע אם יכול לעשות לו טובה אל יקרא את הפתקא.

כד) כשהי' אדמו"ר הזקן זצ"ל בליטא, אמר פ"א אוך אין ווייא איז צי אייער מיטער וועהן איר זאלט זעהן אז דער רבי גייט קרוע ובלוע, אין פאסט משבת לשבת, אין ער איז באגלייט מיט דיא גרעסטע יסורים פין דיא וועלט, וואלט איר אפשר גלייבן אז דאס איז ארבי, אבער אז איר זעהט אז דער רבי עסט אין ער טרינקט אזוי וי א מענטש, אין גייט נאך אן גיטין א מלבוש, קענט איר נישט פארשטיין אז דאס איז א רבי.

כה) ר' י"ב סיפר, מה שסיפר האדמו"ר הזקן זצ"ל קודם הדלקת נר חנוכה, אביו הסטולינער זצ"ל הי' פ"א על חנוכה אצל הרבי רבי ברוך זצ"ל (ממעז'בוז) בשעה שהדליק את הנרות, ואמר עליו, אקליין אידאלא מיט אקליין סטאטשאקיל, מיט אקליין לעמפאלע אין מאכט שטיל דיא ברכה, אין ער דערלייכט אלע עולמות, אין איך בין אגרויסער וכו' מיט אגרויסען סטאטשאק, ועכ"ז וכו', ואח"כ הדליק את הנרות.

מכון להפצת תורת החסידות "נחלת צבי"

ע"ש ולע"נ הרה"ח רבי צבי הירש ויזניצר ז"ל
ת.ד. 1156 טל. 03-5742502 בני ברק

בשורה טובה

שמחים אנו להודיע לצבור שוחרי התורה ולומדיה
כי בס"ד יו"ל בהדפסה מחודשת הספר הנפלא

"חנוכת הבית"

על נוסח הנרות הללו ועניני חנוכה
חיברו אחד קדוש מדבר, מדור ראשוני האחרונים

רבינו מוהר"ר שאול במה"ר דוד זצ"ל

בעמ"ח ספה"ק "טל אורות" על ל"ט מלאכות,
ומוזכר ב"מגן אברהם"
בצרוף ספר

"מנורת זהב טהור" למהרש"ל

על סדר המוזמר בצורת המנורה

הדפסה חדשה - וכריכה מהודרת
להשיג בחנויות הספרים המובחרות